

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

04 квітня 2019 року

м.Тернопіль

№ 69/6 – рк\к

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянувши подання від 04 квітня 2019 року № 69-03/39п «Про надання рекомендацій» встановила наступне.

Тернопільським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України здійснюється моніторинг рішень органів місцевого самоврядування на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції. На сайті Монастирської міської ради (надалі-Міська Рада) за посиланням <https://monastyrskarada.gov.ua/reglametn-16-31-10-29-01-2016> виявлені рішення Міської ради від 09.07.2018 № 940 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на 2019 рік» (надалі – Рішення № 940) та № 941 «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на 2019 рік» (надалі – Рішення № 941).

Міська Рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи 04058433, вид економічної діяльності за КВЕД 84.11 «Державне управління загального характеру», місцезнаходження : вул. Шевченка 19, м. Монастирська, Тернопільська обл.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі - Закон) сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.

Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.

В територіальних межах м.Монастирська Тернопільської області, повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Міською Радою та її виконавчим комітетом.

Частиною першою статті 26 Закону визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (надалі- Податковий кодекс) та прийняття

рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевим податкам і зборам, а також земельному податку.

Рішенням № 940 та Рішенням № 941 Миською радою встановлено ставки місцевих податків та зборів на 2019 рік.

I. Пунктом 1 Рішення № 940 з 01.01.2019 ставки земельного податку (в відсотках до нормативної грошової оцінки) становлять:

- код виду цільового призначення земель (надалі – код) 03.07. Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі: 4 % для юридичних осіб та 2% для фізичних осіб (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), 5% для юридичних осіб та 3% для фізичних осіб (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 03.08. Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування : 4 % для юридичних осіб та 2% для фізичних осіб (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), 5% для юридичних осіб та 3% для фізичних осіб (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 03.09. Для будівництва та обслуговування будівель кредитно-фінансових установ: 4 % для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), 5% для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 03.10. Для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури: 4 % для юридичних осіб та 2% для фізичних осіб (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), 5% для юридичних осіб та 3% для фізичних осіб (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 03.15. Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови: 4 % для юридичних осіб та 2% для фізичних осіб (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), 5% для юридичних осіб та 3% для фізичних осіб (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

-код 09.01. Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг: 2 % для юридичних осіб (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, та за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено), сплата податку фізичними особами не передбачена;

-код 09.02. Для іншого лісгосподарського призначення: 2 % для юридичних осіб (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, та за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено), сплата податку фізичними особами не передбачена.

- код 11.01. Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов'язані з користуванням надрами: 3 % для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено); 5% для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 11.02. Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості: 5% для юридичних осіб та 3% для фізичних осіб (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 11.03. Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств: 5% для юридичних осіб та 3% для фізичних осіб (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 11.04. Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд технічної інфраструктури (виробництва та розподілення газу, постачання пари та гарячої води, збирання, очищення та розподілення води): 5% для юридичних осіб та 3% для фізичних осіб (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 12.04. Для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства: 4 % для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), 5% для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 12.08. Для розміщення та експлуатації будівель і споруд додаткових транспортних послуг та допоміжних операцій: 2 % для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), 5% для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено);

- код 12.09. Для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства: 4 % для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), 5% для юридичних осіб та не передбачено сплати податку фізичними особами (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено).

Об'єктами оподаткування земельним податком є земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні, земельні частки (паї), які перебувають у власності.

Відповідно до :

- пункту 273.3 статті 273 «Оподаткування земельних ділянок, наданих на землях лісогосподарського призначення (незалежно від місцезнаходження), земельним податком» Податкового кодексу ставки податку за один гектар лісових земель встановлюються відповідно до статей 274 та 277 цього Кодексу;

- пункту 274.1 статті 274 Податкового кодексу податок за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки;

- пункту 274.2 статті 274 Податкового кодексу ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності);

- пункту 277.1 статті 277 Податкового кодексу ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено (розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів), встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по області, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по області, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по області;

Листом від 12.02.2019 № 670/10/19-00-12-02-27/3369 Головне управління ДФС у Тернопільській області повідомило, що *«відповідно до пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу, сільські, селищні, міські ради та об'єднання територіальних громад в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів. Встановлення місцевих податків та зборів здійснюється у порядку, визначеному*

Податковим кодексом. При прийнятті рішень про встановлення місцевих податків та зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначені статтею 7 цього Кодексу з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII цього Кодексу для відповідного місцевого податку чи збору.

Згідно з підпунктом 12.4.1 пункту 12.4 статті 12 Податкового кодексу до повноважень сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, щодо податків та зборів належить: встановлення ставок місцевих податків та зборів в межах ставок, визначених цим кодексом.

Приймаючи ці рішення, органи місцевого самоврядування мають дотримуватися критеріїв, встановлених розділом XII «Податок на майно» Податкового кодексу для відповідного податку, зокрема встановлювати ставки місцевих податків та зборів вони уповноважені тільки у межах ставок, визначених Податковим кодексом.»

Отже, Міська Рада, приймаючи рішення № 940 від 09.07.2018 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на 2019 рік», повинна була встановити ставки земельного податку в межах, передбачених Податковим кодексом, зокрема, статтями 273-277.

Статтею 269 Податкового кодексу України платниками земельного податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі - юридичні та фізичні особи.

Фізичні особи мають право використовувати власні чи орендовані земельні ділянки для здійснення підприємницької діяльності, зокрема, для будівництва та обслуговування будівель торгівлі, обслуговування будівель кредитно-фінансових установ обслуговування будівель ринкової інфраструктури, для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов'язані з користуванням надрами, для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств, для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства.

Згідно даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, листа Монастириської міської ради від 12.02.2019 № 214/07-02 здійснюють однакову господарську діяльність «роздрібна торгівля» на території м. Монастириська та сплачують земельний податок, зокрема, ТОВ «Вітал Тер» та ФОП Бойко В.С., ФОП Бойко Г.М.

Проте, ТОВ «Вітал Тер» платить земельний податок за ставкою 4 % (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, хоча Податковим кодексом передбачено обмеження максимальної величини ставки земельного податку для юридичних осіб- 3%), а ФОП Бойко В.С., ФОП Бойко Г.М - 2% для фізичних осіб (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), або, відповідно, 5% та 3% за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено.

Встановлення Міською радою ставок земельного податку в завищеному розмірі не передбачено Податковим кодексом, збільшує податкове навантаження на суб'єктів господарювання, які сплачують податок за завищеною ставкою, що призводить до зменшення їх конкурентоспроможності.

Застосування різних ставок земельного податку для суб'єктів господарювання при здійсненні однакових видів господарської діяльності, безпосередньо не впливає на структуру товарного ринку та самостійність прийняття суб'єктами господарювання господарських рішень. Проте воно змінює власні досягнення суб'єктів господарювання як джерело здобуття ними переваг у конкуренції за допомогою зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів може спотворюватись.

Таким чином, Міська Рада, встановивши різні ставки земельного податку на території м.Монастириська в розмірі, що перевищує межі, передбачені Податковим кодексом, на земельні ділянки для фізичних та юридичних осіб, які можуть використовуватися ними у здійсненні однакових видів господарській діяльності, ущемляє інтереси тих суб'єктів господарювання, які

сплачують податок за вищою ставкою та, відповідно, несуть більші витрати, порівняно з конкурентами.

Дії Миської Ради по встановленню різних відсоткових ставок земельного податку, розмір яких перевищує межі, передбачені Податковим кодексом, на території м.Монастириська для суб'єктів господарювання, що діють на одному товарному ринку, тобто є конкурентами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

II. Пунктом 1 Рішення № 941 встановлено, що з 01.01.2019 ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території м. Монастириська для об'єктів нежитлової нерухомості :

- будівлі готельні, офісні, торговельні, будівлі транспорту та зв'язку, резервуари та склади, тощо, за 1 квадратний метр бази оподаткування становлять:

- що перебувають у власності фізичних осіб – 0,2 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року;

- що перебувають у власності юридичних осіб – 0,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.

- спортивні зали, будівлі лазень, заклади оздоровчі та профілактичні:

- що перебувають у власності юридичних осіб – 0,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року;

- не передбачено сплати податку фізичними особами.

Підпунктом 265.1.1. статті 265 Податкового кодексу України до складу податку на майно віднесено податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (надалі – податок на нерухоме майно).

Підпунктом 266.5.1. статті 266 Податкового кодексу України передбачено, що ставки податку на нерухоме майно для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.

Відповідно до підпункту 266.1.1. статті 266 Податкового кодексу України платниками податку на нерухоме майно є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.

Фізичні особи можуть бути власниками будь-якого майна (за винятком окремих видів майна, яке не може їм належати) та мають право використовувати своє майно для здійснення підприємницької діяльності.

Згідно даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань здійснюють однакову господарську діяльність на території м. Монастириська, зокрема:

- Монастириське РайСТ (магазин «ТЕКО») та ФОП Бойко В.І. - роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах;

- Монастириське РайСТ та ФОП Гадз П.І. - надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна;

- ТОВ «Добробуд Лтд» (магазин «Будматеріали») та ФОП Квасниця М.М. – роздрібна торгівля будматеріалами.

Проте, ТОВ «Добробуд Лтд», Монастириське РайСТ сплачують за 1 квадратний метр об'єктів нежитлової нерухомості 0,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, а ФОП Бойко В.І., ФОП Гадз П.І., ФОП Квасниця М.М. - 0,2 відсотка.

Таким чином, Міська Рада, встановивши різні ставки податку на нерухоме майно при оподаткуванні об'єктів нежитлової нерухомості для фізичних та юридичних осіб на території м.Монастириська, яке може використовуватися ними у здійсненні однакових видів господарської діяльності, ущемляє інтереси тих суб'єктів господарювання, які сплачують вказаний податок за вищою ставкою та, відповідно, несуть більші витрати, порівняно з конкурентами.

Відповідно до частини другої статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання забороняється приймати акти, або вчиняти дії, що регулюють відносини у сфері господарювання та визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

Застосування різних ставок податку на нерухоме майно для суб'єктів господарювання при здійсненні однакових видів господарської діяльності, безпосередньо не впливає на структуру товарного ринку та самостійність прийняття суб'єктами господарювання господарських рішень. Проте воно змінює власні досягнення суб'єктів господарювання як джерело здобуття ними переваг у конкуренції за допомогою зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів може спотворюватись.

У відповідності до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції є антиконкурентними діями органів влади.

Таким чином, дії Міської Ради щодо встановлення різних відсоткових ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території м. Монастириська для суб'єктів господарювання, що діють на одному товарному ринку, тобто є конкурентами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", статтями 7,14 Закону України "Про Антимонопольний Комітет України" та пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України **рекомендує** :

Монастириській міській раді (вул. Шевченка 19, м. Монастириська, Тернопільська обл.) вжити заходів щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом приведення ставок земельного податку (із врахуванням меж визначених Податковим кодексом України) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, у відповідність до законодавства про захист економічної

конкуренції, встановивши однакові умови оподаткування для суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на одному товарному ринку.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду.

Про результати їх розгляду повідомити територіальне відділення до 04 червня 2019 року, надавши підтверджуючі документи.

За умови виконання положень рекомендацій провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Члени адміністративної колегії :

Н.Є.Чорномаз, в.о. голови
територіального відділення

А.Г.Левченко, заступник начальника
відділу досліджень і розслідувань

Г.С.Бібік, завідувач юридичного
сектору